

XVI. Kodály Napok

Hangulatjelentés a XVI. Kodály Napokról, Galántáról

Aki 2014. május 16-17-18-án beült a Galántai Városi Művelődési Központ színháztermébe, elolvasta a hátsó takarásra erősített Berzsenyi idézetet: „...lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat”, látva Kodály Zoltán arcképét és a Csemadok fákl্যালángos jelvényét, annak szíve-lelke ünneplőbe öltözött.

„1914-ig minden nyarat külföldön töltöttem. Aztán 13 évig egyet sem. Mikor újra kezdtem kijárni, a határon mindig megjelent előttem egy mezítlábás, rongyos gyereksereg, egyik-másik hajdani galántai iskola-társam arcvonásaival. Kórusban kiáltották: Ne hagyj itt bennünket. ... Ezek hoztak vissza mindannyiszor, hiába csábított műveltebb országok könnyebb, nyugalmasabb, szebb élete. Ezek tartották bennem a hitet, hogy mindenek ellenére itthon is lehet és kell ilyen életet teremteni.”

Kodály Zoltán vallomása bizonyára ma is mindenkit meggyőz arról, hogy azok, akik az induláskor úgy határoztak, hogy (1969-től) felnőtt kórusaink országos seregszemléjét – versenyét (kikérve a „mester” beleegyezését) Kodály Napok elnevezéssel Galántán rendezzék meg, másként nem is dönthettek. Kodály Zoltán is elfogadta az I. Kodály Napokra kérés meghívást – hiszen, ahogy azt a *Galántai táncok* c. művének partitúrájában írta: „Galántán töltötte a szerző gyermekkorá legszébb hét esztendejét, de sajnos a meghívásnak már nem tudott eleget tenni; 1967-ben elhunyt. Kodály Zoltánné Péczely Sarolta, aki mindmáig a Kodály Napok

védnöke, az I. Kodály Napokat megtisztelte jelenlétével.

Az idei Kodály Napok már a 16. évfordulóját ünnepelte, melynek kiírója a Csemadok Országos Tanácsa, (annak megbízásából) fő szervezői pedig a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társaság – Szalay Szilviával az élen, a Csemadok Területi Választmánya, élen Mézes Rudolfal és a dunaszerdahelyi székhelyű Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, élen Huszár Lászlóval. A rendezvény a már kialakult hagyományokhoz híven zajlott.

Május 15-én a városháza előcsarnokában került sor a Kodály Napok történetét bemutató kiállításra, amelyen a város polgármestere, Matasovszky László mondott köszöntőt és Görföl Jenő a Csemadok Országos Tanácsa titkára köszönte meg a városvezetésnek, hogy az idén is befogadták és jó házigazdaként támogatják a rendezvényt. Mint hagyományosan, itt a helyi Kodály Zoltán Alapiskola 49. éve működő Gyermekkórusa adott nívós műsort, Balog Csaba, a kórus alapító karnagyja vezényletével. Majd az esti órákban, Deákin a római katolikus templomban került sor a kassai Laudate Dominium (Kovácsné Palcsó Edit vezényletével), a Pro Kultúra Füleki Férfikar (karmester: Fehér Miklós) és Veszprém Város Vegyeskara (vezényelt: Erdélyi Ágnes) közreműködésével a XVI. Kodály Napok Nyitó Hangversenyére.

A rendezvény második napján a Városi Művelődési Központban zajlott a kórusok versenye. A verseny megkezdése előtt, a szervezők meg-

bízásából, Szalay Szilvia mondott érdelemgazdag nyitóbeszédet. Töb-
bek között a három évvel ezelőtti értékelőn elhangzottakból idézett Kollár Éva, Liszt-díjas karnagy, a KÓTA elnöke mondta akkor: „Már maga az is példaértékű, hogy a Kodály Napok még ma is léteznek.” Úgy érzem – mondta Szalay Szilvia –, ezért e helyről köszönetet kell mondanom mindazoknak, akik előttünk jártak, akik rendíthetetlen hittel és akarással tették a dolgukat közös ügyünk: a felvidéki kórusmozgalom életben tartása érdekében. (...) Nagy tisztelettel és szeretettel gondolva minden fáklyalangosunkra, most hadd emeljem ki két nevet. Felbecsülhetetlen értékű munkájáért hadd mondok ezúton is köszönetet tisztelt elődömnök, dr. Duka Zólyomi Emesének. (...) A másik név pedig azé az emberé, aki sajnos már 28 éve nincs közöttünk. Ebben az évben születésének 95. évfordulója alkalmából – a zeneszerzőre, népzene kutatóra, karnagyra, a felvidéki magyar kórusélet megalapozóinak egyikére, Szíjjártó Jenőre emlékezünk; az ő emléke előtt kell nagy tisztelettel fejet hajtanunk. Annak az embernek az emléke előtt, aki – mint azt Vojtek Katalin fogalmazta – prométheuszi alkat volt, a sötétségben világosságot gyújtók fajtájából.” Szalay Szilvia beszédének befejezéséül a tisztelt zsűrinek megköszönte, hogy elfogadták a meghívást, a kórusoknak sikernek megmérettetését, a kedves közönségnek pedig élményekkel teli jó szórakozást kívánt; a XVI. Kodály Napokat megnyitotta.

Stirber Lajos
nyugalmazott zenepedagógus
A Magyar Kultúra Lovagja

**„Itthon is lehet
és kell ilyen
életet teremteni”**

(Kodály Zoltán)

Az is hagyomány már, hogy a második napon a vendégkórus Galántán a római katolikus templomban ad – a versenyző énekkarok pedig egy-egy mátyusföldi településen adnak – hangversenyt. A harmadik napon délelőtt zajlik a közös előadásra szánt művek próbája, azután pedig a kórusok teljesítményének nyilvános értékelése.

Ezen a nyilvános aktuson, egy-egy kórus teljesítményének részletes értékelése előtt (mint mindig), a bírálóbizottság tagjai méltatják a rendezvényt; elmondják: a hallottak-látottak milyen gondolatokat, érzelmeket keltettek bennük.

Kertész Attila, Liszt Ferenc-díjas karnagy, címzetes egyetemi docens: „Lenyűgöző a paletta. Visszatekintve az elmúlt fesztiválokra elmondhatom, hogy a kórusok egyre változatosabb műsorral készülnek, repertoárjuk egyre igényesebb, egyre több veretes művet tartalmaz. A felcsendült Kodály-művek kiválasztása és előadása a galántai hagyományokat erősítik, méltók a Kodály Napok szellemiségéhez.” Örömdesnek mondta azt is, hogy „Ma már bátrabban választanak a karnagyok a mai zeneszerző generáció pl. Berkesi Sándor, Kocsár Miklós, Karai József, Szőnyi Erzsébet, Tillai Aurél, Tóth Árpád, Tóth Péter – műveiből is, s hozzáfűzte: „Köszönöm, hogy itt lehetünk, hogy feltöltődve tud visszamenni az ember csonka – Magyarországra.”

Tóth Ferenc – Liszt Ferenc-díjas karnagy, a Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola nyugalmazott zenetanára, aki gyermekkora élén bejárta a világot, akinek munkája iránt Kodály Zoltán is nagy elismeréssel volt – először volt tagja a Kodály Napok zsűrijének; (láthatóan) elérzékenyülve mondta: „Óriási élmény!”; majd egy kedves összehasonlítást téve, miszerint: „csodálatos a fa koronája, virágai, termése, de csak addig él, még ép a gyökere – fejezte ki afeletti boldogságát, hogy „itt még élnek a gyökerek!”

Hartyányi Judit, karnagy, ny. egyetemi docens, a Nemzetközi Kodály Társaság alelnöke (Budapest): „Újra és újra örülni kell ennek a lelkiületnek, amelyet csak itt lehet megtapasztalni. Köszönet az életeréért, amelyet innen lehet elvinni!”

Erdélyi Ágnes, Veszprém Város Vegyeskarának karnagya, másokkal együtt ő is visszatérő tagja a bíráló-

bizottságnak, aki az előző Kodály Napokon így fogalmazott: „Itt még érezni, hogy „van még lelke Árpád nemzetének”; most is a versenyző kórusok munkája iránti nagy elismeréssel, az együttérzés hangján mondta: „azért is nehéz a mi munkánk, mert minden kórus egy külön élethelyzet.”

Kneifel Imre, Fricsay Richárd-díjas karnagy (Székesfehérvár), a Kodály Zoltán Általános Iskola és Gimnázium igazgatója, aki nemcsak zsűritagként, hanem kórusai élén karnagyként is visszajáró, ugyancsak gyakran hangoztatja: „gyermekünkkel ide járunk feltöltődni”; azonosulva a többi „bíró” által mondottakkal, most így summázta mondandóját: „Látványos a fejlődés!”

Az értékelőt követően délután került sor a Kodály-émlékmű megkoszorúzására. Az ünnepségen Berényi József, az MKP elnöke mondott beszédet, hangsúlyozta: „Kodály Zoltán olyan személyiség, aki mindnyájunkat összeköt.” A szakadó eső ellenére a „veszprémiek” vezetésével itt is zengett a jelenlévők ajkáról a dal, sorjázatok szebbnél szebb népdalaink, miközben a kórusok képviselői egymást követve koszorúztak.

Elérkezett a gála. Holop Zsóka, a kedves műsorvezető, Bárdos Gyulát kérte a színpadra: tartsa meg köszöntőjét. A Csemadok országos elnöke először Kodály Zoltánt méltatta: „Ő a magyar kultúra nagykövete, olyan ember, olyan művész, aki művei által itt él közöttünk”. Majd a Kodály Napok jelentőségéről, fontosságáról szólt: „Ez összefogás azt mutatja: akinek fontos a zene, a kórus, azok megtalálják egymást, és ez segíthet bennünket”. A köszöntőt követően Renczés Viktória, a helyi Kodály Zoltán Gimnázium diákja Fodor András *Az énekmondó* című költeményét mondta el átéléssel, hogy aztán jöjjenek a kórusok, bizonyítandó Kodály mester szavainak igazát: „Az ének szebbé teszi az életet, az éneklők másokét is.” Hallgatva az énekkarok produkcióit, jómagam is úgy vélem: a zsűri nem túlzott, valóban sok jó kórusunk és kiváló karvezetőnk van. Mindvégig az járt az eszemben: milyen jó lenne, ha karvezetőink példát vennének Orsovics Ivettől, aki a három remek felnőttkara mellett Komáromban a Marianum Egyházi Iskolaközpont pedagógusaként még két gyermekkarral is dolgozik. Milyen jó lenne, ha az ifjú karnagyok, gondolva

az utánpótlás felnevelésére is, meg szívlelnék Kodály Zoltán üzenetét, miszerint: „Másképp énekel a felnőtt is, ha magával hozza a gyermekkori ének rajongó lelkesedések emlékét!”

Öröm volt látni az egymás után felgyelmezett színre vonuló kórusokat, az éneklés adta örömet sugárzó arcokat; – hacsak közönségként is – része lenni a „nagy Harmónia” ünnepének. A gála várva várt mozzanata mindig az „összkar” – az idén: Kodály Zoltán-Berzsenyi Dániel: *A magyarokhoz* – vezényelte Kertész Attila, Vass Lajos: *Három Kossuth nóta* – vezényelte Józsa Mónika, Szíjjártó Jenő: *Zoborvidéki lakodalmas* című zenekarkíséretes műve – Ménesi Gergely vezényletével, a Győri Szent István Egyetem Szimfonikus zenekara kamaraegyüttesének kíséretével, az énekes szólisták: Híves Márta, Molnár Anna, Pfeiferlik Lajos, Pfeiferlik Tamás, a mű inspirálta (Ölveczky Árpád és Ölveczky Mónika) kifejező, kedves koreográfiáját stílusosan eltáncoló nagykeri ifjak – Bálint Orsolya, Birkus Veronika, Tamási Gabriella, Birkus Erik, Fiala Dénes, Száraz Dávid – közreműködésével – most sem volt ez másként. Éppen ezért a jövőben az összkari művek megtanítására a mostaninál nagyobb gondot kell fordítani. Ez főként a zenekarkíséretes összkari mű megszólaltatásakor volt érzékelhető; de a zenekar, a veszprémiek által előadott – a rendezők részéről zenei eseménynek szánt – Kodály-mű, a Kállai kettes közreműködőjeként sem tudott igazán helytállni a kórusral és a neves cimbalomművésszel, Herencsár Viktóriával együttműzszikálni.

Annak ellenére, hogy korunk nem igazán kedvez a művészetek művelőinek, a rendezvények szervezőinek, a XVI. Kodály Napok mégis megvalósult, ami a kórustagok, a karnagyok, és nem utolsó sorban a rendezvényt előkészítő és lebonyolító szervezők úgyszeretetének, önzetlen csapatmunkájának is köszönhető. Kodály tanár úr „üzenetének” egyike „Csak legyen, aki vezet.” – esetünkben is érvényes. A fantasztikusan „pergő” három ünnepnapért hadd mondjunk külön köszönetet a három főszervezőnek: Szalay Szilviának, Mézes Rudolfnak és Kazán Józsefnek. Ez – valójában – „jó multság, férfimunka volt.” Gratulálunk!

Az eredményhirdetést megelőzően Kertész Attila, a bírálóbizottság elnö-

ke mondta el értékelőjét. Nagy elismeréssel szolt arról, hogy Galánta továbbra is Kodály nyomdokain halad. Majd Kodály Zoltánt idézte: „Hiszszük, hogy az emberiség boldogabb lesz, ha megtanul a zenével élni, és aki csak valamit is tesz ez irányban, már nem élt hiába”. A kórusoknak és karnagyaiknak, s csakúgy Galánta Városnak is köszönte, hogy Kodálykövetőkként vállalják a „minőségi kultúra közvetítését”. „Gratulálunk Galánta városa vezetőinek, a Csemadok vezetőinek, minden szorgos kéznek és gondolkodónak, akik ezt a csodálatos alkalmat előteremtették, hogy jól érezzük magunkat, tudjunk egymásnak önfelédten énekelni. Nagyon, nagyon köszönjük és reméljük, hogy három év múlva is hasonló élményekben lesz részünk.”

Az értékelőt követően került sor az eredményhirdetésre, a díjak átadására. A kórusok versenyműsorát az idén is öttagú, rangos szakemberekből álló bírálóbizottság hallgatta meg. A minősítés csakúgy, mint eddig, egy nemzetközileg elfogadott pontozás alapján történt, mely szerint az énekkarok minősítése lehet: bronz-, ezüst-, aransáv; kimagasló teljesítmény esetén: aransáv a zsűri dicséretével. A kórusok rangsora és díjazása így alakult:

Különdíjak:

■ a Kodály Zoltán Daloskörnek, a legmagasabb pontszámot elérő kórusnak járó különdíj és a Csemadok ajándéka

■ a Concordia Vegyeskarnak, a Hajnalok Völgye – kortárs különdíj; Stubendek Istvánnak a kiváló karnagyi tevékenységéért járó különdíj

■ a Peredi Nőikarnak a magyar kórusirodalom magas színvonalú tolmácsolásáért járó különdíj és a Zene-műkiadó Vállalat ajándéka

■ a Nyitrai Konstantin Egyetem Magyar Kórusának a Kodály-mű legjobb tolmácsolásáért járó különdíj és Galánta város ajándéka

■ a Selye János Egyetem Kórusa a Kodály Bicíniumok előadásáért járó különdíj (a Kodály Társaság ajándéka)

■ Csáky Antalnak és Molnár Ottónak a 2015-ös Pécsi EURÓPA CANTAT fesztivál által felajánlott különdíj a

fesztivál karnagyi szakmai programján való díjmentes részvétel, valamint a pécsi székhelyű Határon Túli Magyarságért Alapítvány különdíja díjmentes szállás biztosítása a pécsi Europa Cantat fesztiválon résztvevő karnagy számára 2015. július 24. – augusztus 2. között.

Befejezésül megszívlelésre egy további Kodály üzenet, a „mester” *Vidéki Városok Zeneélete* c. dolgozatából (1937): „Mi tehát a teendő? Mennél nagyobb tömegeket közvetlen érintkezésbe hozni igazi, értékes zenével. Mi ennek ma a legjárhatóbb útja? A karéneklés. (...) Egy jól szervezett vegyeskar a város egész társadalmát zenei öntevékenységre mozdítja. Költség jóformán semmi, eredmény: lelki emelkedettség, boldogabb, igazabb, jobb emberek.”

Kórus	Össz-pont	Átlag	Minősítés	Karnagy
Kodály Zoltán Daloskör, Galánta	480	96	ARANY / a zsűri dicséretével	Józsa Mónika
Concordia Vegyeskar, Komárom	478	95.6	ARANY / a zsűri dicséretével	Stubendek István
Szent Korona Kórus, Ipolybalog	477	95.4	ARANY / a zsűri dicséretével	Molnár Ottó
Janiga J. Műv. AI Kamarakórusa, Nagymegyer	449	89.8	ARANY	Orsovics Ivette
Peredi Nőikar	443	88.6	ARANY	Jónás Katalin
Musica Aurea Vegyeskar, Ipolyság	441	88.2	ARANY	Balázs Szabina és Béres Gábor
Nyitrai Konstantin Egyetem Magyar Kórusa	439	87.8	ARANY	Józsa Mónika
Te Deum Laudamus Kamarakórus, Alistál	438	87.6	ARANY	Oros Márta
Selye János Egyetem Kórusa, Komárom	426	85.2	ARANY	Orsovics Ivette
Zobor Hangja Vegyeskar, Kolon	413	82.6	ARANY	Csáky Antal
Pro Kultúra Füleki Férfikar	401	80.2	ARANY	Fehér Miklós
Franz Schubert Vegyeskar, Zselíz	396	79.2	EZÜST	RNDr. Horváth Géza
Stilla Pectus, Párkány	393	78.6	EZÜST	Papp Katalin
Bárdos Lajos Vegyeskar, Nagymegyer	390	78	EZÜST	Orsovics Ivette
Somorjai Híd Vegyeskar	320	64	BRONZ	Hecht Anna
Laudate Dominum, Kassa	318	63.6	BRONZ	Kovácsné Palcsó Edit